

Країни із вищим рівнем життя, як, зокрема, країни-члени Європейського Союзу вже давно домовилися працювати разом над створенням мережі оселищ, які підлягають охороні, на території Європейського Союзу. Ця домовленість закріплена в законодавчому акті – **Директиві Європейського Союзу 92/43/ЄЕС від 21 травня 1992 року «Про збереження природних оселищ та видів природної фауни і флори»**, метою якої є формування мережі природоохоронних територій NATURA 2000. Україна та інші сусіди ЄС погодилися узгодити своє законодавство із законодавством Європейського Союзу з метою досягнення відповідності правових систем. В Україні це передбачено **Законом «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» (2004)**. Крім цього, Бернська конвенція, яку Україна підписала ще 1996 року є як методологічною, так і науковою основою для впровадження оселищної концепції збереження видів флори і фауни в Україні.

Це дуже важливо для України як з екологічної перспективи, так і з перспективи отримання соціальних та економічних переваг.

Екологічна стежка України до Європейського Союзу, як і співпраця на Європейському континенті, полягає у створенні умов для глибокого багаторівневого порозуміння між країнами. Розвиток концепції оселищного або екосистемного підходу до збереження різноманіття видів рослин і тварин в Україні буде однією з основних природоохоронних складових такої співпраці.

Переваги оселищної концепції:

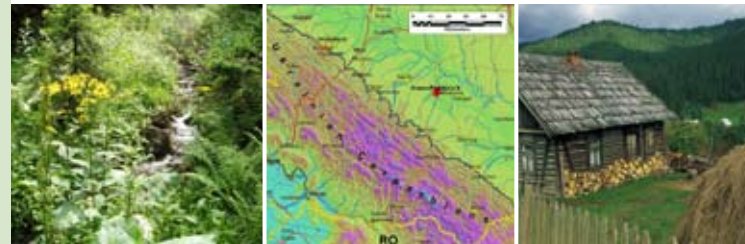
- значно поліпшує ефективність практичної охорони видів, екосистем і ландшафтів;
- допомагає створювати спеціальні території з особливим охоронним статусом;
- узгоджує українські природоохоронні концепції з системою загальноєвропейських принципів;
- удосконалює наукові й технічні знання, а також науково-дослідну діяльність;
- допомагає формувати загальноєвропейську систему охорони для низки рідкісних видів флори та фауни;
- підвищує природоохоронні стандарти;
- покращує формування екологічної мережі України як складової єдиної європейської екологічної мережі;
- допомагає поглибити міжнародну співпрацю;
- сприяє кращому збереженню довкілля

Детальніше про значення оселищної концепції для ефективного збереження видів рослин і тварин в Україні, Ви можете дізнатися на сайті <http://wwf.panda.org/uk>

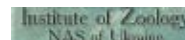
ЕКОЛОГІЧНА СТЕЖКА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

на підтримку в Україні
ДИРЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 92/43/ЄЕС
«Про збереження природних оселищ та видів
природної фауни і флори» (1992)

Листівку підготували: Проць Б., Кагало О., Мочарська Л., Цюра Н.
Дизайн: Дикий І. Фото: учасники проекту, Бокотей А., Бучко В.

Ця листівка розроблена й надрукована за підтримки Міністерства сільського господарства, охорони довкілля та якості харчування Голландії (програма ВВІ-MATRA) у межах проекту "Визначення і класифікація типів оселищ (habitats) в Україні: введення стандартів та методології Європейського Союзу (пілотний проект в Українських Карпатах)"

**Природа ...
Ми захоплюємося нею, ми використовуємо її багатства, але ми повинні й охороняти її.**

Для збереження різноманіття видів рослин і тварин, оселищ, екосистем і ландшафтів докладаються значні зусилля на всіх рівнях: починаючи від глобального та закінчуючи окремими державами, зокрема, Україною.

Однак, за минулі десятиліття вже зникло багато видів живих організмів, а природні екосистеми й ландшафти істотно змінилися. До цього призвело катастрофічне промислове забруднення довкілля, нерозумне використання земель, поява значної кількості відпочиваючих і туристів, які не поважають природу та багато інших негативних чинників. Те, як ми використовуємо природні ресурси, як ставимося до рослин і тварин, спричинює зміну умов у місцях їх існування, тобто в їхніх оселищах ...

Що таке оселища? Це ділянки земної або водної поверхні, які визначаються географічними, кліматичними й біологічними ознаками та забезпечують можливість існування видів рослин і тварин та їх сукупностей. Конкретний тип оселища забезпечує особливі умови «проживання» для конкретної, чітко визначеної, сукупності видів. Простіше – це середовище існування видів, їх природне оточення, своєрідна «домашня адреса», або, точніше, «особисте помешкання».

Види та екосистеми, притаманні певним типам оселищ, прямо чи опосередковано, надають нам, людям, своєрідні послуги: забезпечують чистим повітрям, продуктами харчування, деревиною; очищують забруднену воду; комахи запилюють рослини, і завдяки цьому підвищують урожайність; мальовничі краєвиди приваблюють туристів тощо. Зауважте, усе це людина отримує «безоплатно» – завдяки існуванню природних сукупностей видів та екосистем, що сформувалися в межах конкретних типів оселищ.

Отже, щоб і надалі ми могли користатися та насолоджуватися цими дарами, нам потрібно їх оберігати.

Збереження оселищ високогірних лук забезпечить здоровим і поживним кормом домашніх тварин, продукцію яких ми споживаємо

Забруднюючи річку у верхній частині течії, пам'ятаймо, що комусь її доведеться очищувати внизу, можливо це будуть Ваші родичі

Охорона й розумне використання природних оселищ покращить розвиток туризму

Якщо ми охоронятимемо й розумно використовуватимемо лісові оселища, вони тішитимуть нас своїми скарбами ще багато-багато років

Будь ласка, уявіть собі, що певний тип оселища – це Ваше помешкання, в якому Ви зручно живете вже багато років. Тут усе є зручним і звичним для Вас: температура, освітлення та інші вигоди. Усе пристосоване для нормального життя, Вам тут затишно й комфортно. І раптом хтось руйнує його, або силоміць змінює в ньому дбайливо створений Вами інтер'єр, від'єднує опалення, воду, газ, електроенергію тощо. А ще, крім того, Вас позбавляють роботи, перешкоджають пересуватися у просторі...

А, головне, Ви добре знаєте, що ніяк перешкодити цьому не можете! Саме так «почуваються» живі організми, коли людина руйнує їхні природні оселища.

Нам не вдасться забезпечити довготривале збереження природи, декларуючи охорону тільки видів рослин і тварин, нехтуючи охороною їхніх оселищ, тобто, вважаючи, що місця «проживання» видів не є важливими, як це зараз представлено в законодавстві України.

Чи насправді так важливо, що можуть зникнути природні оселища? Відповідь на це запитання є дуже простою – так.

Усі види в природі взаємопов'язані між собою, а також вони пов'язані з природними оселищами, без яких існувати не можуть. Типи оселищ та живі організми, які їх населяють, гармонійно та нерозривно поєднані між собою, подібно до того, як поєднані органи в нашому тілі. Якщо знищити оселище, притаманне одному виду, він зникне, а разом з ним зникне ціла низка інших видів, які з ним пов'язані, або навпаки, почнуть масово розмножуватися інші, небажані для людини види (наприклад, комахи-шкідники), які раніше були кормом для зниклого виду...

